

Ο πρώην υπουργός του ΠΑΣΟΚ

κάνει σκληρή κριτική στο παρελθόν και προτείνει μια νέα στρατηγική

ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΣΗΜΙΤΗ

ΤΟ ΔΙΚΟ του «όραμα» για μια νέα στρατηγική κατεύθυνσης της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ, σε αντιδιαστολή με τη μέχρι σήμερα κυβερνητική και αντιπολιτευτική πρακτική του Κινήματος και τη δημιουργία ενός σύγχρονου κράτους πρόνοιας, δημοσιοποίησε χτες στο «Εθνος της Κυριακής» ο Κώστας Σημίτης, πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας και μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑΣΟΚ.

Συμβάλλοντας έτσι στον προσυνεδριακό διάλογο του κόμματός του, παρά τις αντιδράσεις που προκάλεσε η δημοσίευση προ καιρού της δικής του πρότασης για τη νέα διακήρυξη του ΠΑΣΟΚ, ο Κώστας Σημίτης — ασκώντας σκληρή κριτική στη λαϊκιστική πτέρυγα του κόμματός του αλλά και στο μέχρι σήμερα στυλ αντιπολιτευτικής του Α. Παπανδρέου — παρουσιάζει στις «θέσεις» του, τη δική του πρόταση για τις σχέσεις κοινωνίας και κράτους, τονίζοντας ότι:

«Η εκλογική αποτυχία του ΠΑΣΟΚ πιστοποιεί το αδιέξοδο μιας πολιτικής που δεν αμφισβήτησε την υφιστάμενη κοινωνική δομή της χώρας και άσκησε την εξουσία με τον τρόπο που καθιέρωσε μεταπολεμικά η ελληνική Δεξιά, δηλαδή με τις προσδιοριζόμενες από πολιτικές σκοπιμότητες κρατικές παροχές.

Το ΠΑΣΟΚ, σημειώνει, οφείλει να αναζητήσει μια άλλη πολιτική, αν θέλει να διαμορφώσει και να καθοδηγήσει ένα ρεύμα πλειοψηφίας.

Η βασική κριτική που ασκεί στην δεξιά του ΠΑΣΟΚ ο κ. Σημίτης, αντιπαρερχόμενος την «κακή διαχείριση», είναι ο τρόπος άσκησης της εξουσίας που, όπως σημειώνει, δεν διέφερε ουσιαστικά από αυτόν της Δεξιάς, με κυρίαρχο γνώρισμα «την ευκαιριακή και ασυστηματοποίητη διανομή παροχών, τη διόγκωση της εξαρτημένης από το κράτος απασχόλησης και την αναγνώριση του ρουσφετιού ως αναγκαίας και τρέχουσας πρακτικής».

Ο κ. Σημίτης αναφέρει ότι το ΠΑΣΟΚ πέτυχε εν μέρει ένα σχετικό περιορισμό των ανισοτήτων, δεν αμφισβήτησε όμως αυτό το πρότυπο άσκησης της εξουσίας.

Σκοπιμότητες

«Με τον τρόπο αυτό το ΠΑΣΟΚ», σημειώνει ο Κώστας Σημίτης, «ενίσχυσε τον ιδιότυπο πελατειακό χαρακτήρα της κυβερνητικής δράσης. Οι κρατικές παροχές και οι αντίστοιχοι πρόσοδοι για κάθε κοινωνική ομάδα, κατανέμονταν με βάση πολιτικές σκοπιμότητες και πολιτικούς συσχετισμούς. Η κατανομή τους, τις πιο πολλές φορές, δεν ακολούθησε ορθολογικά κριτήρια για την οικονομική ανάπτυξη, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της

‘Δεν πετύχαμε να αλλάξουμε τις δομές του κράτους που είχε επιβάλλει η Δεξιά’.

οικονομίας και της προστασίας του περιβάλλοντος.

«Δεν είναι λοιπόν παράδοξο — συνεχίζει — πως και στα χρόνια που κυβέρνησε το ΠΑΣΟΚ διατηρήθηκε και ενισχύθηκε η προϋπάρχουσα κοινωνική δομή με υψηλή αυτοασπασχόληση, που στηρίζεται στην παραοικονομία, με υψηλό ποσοστό αγροτών, χάρη στην επιδότηση μη παραγωγικών δραστηριοτήτων, και με εκτεταμένη απασχόληση στο δημόσιο τομέα, με χαμηλή αποδοτικότητα και χαμηλές αμοιβές.

Οξυνση

Ενώ το συντεχνιακό φαινόμενο αντί να υποχωρήσει οξύνθηκε...»

Βασική θέση του πρώην υπουργού Εθνικής Οικονομίας του ΠΑΣΟΚ, του μόνου σχεδόν εκ των «εκσυγχρονιστών» του Κινήματος, που έχει διατυπώσει εναλλακτικές προτάσεις στα σχέδια νόμου της κυβέρνησης — αρνούμενος την «κάθετη» διαφάνεια σε καθετί το κυβερνητικό — είναι πως το σημερινό κράτος παροχών έχει φθάσει στα όριά του — το δείχνει άλλωστε και η σημερινή κρίση — και πρέπει να αντικατασταθεί από ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος, με σχετική αυτονομία της κοινωνίας και της οικονομίας απέναντί του.

Ο Κώστας Σημίτης δεν κρύβει στο κείμενό του ότι μέσα στο ΠΑΣΟΚ είναι ισχυρή η τάση εκείνη που θεωρεί πως το παραδοσιακό κράτος παροχών λειτουργήσει ικανοποιητικά και πως μια «αναπαλαίωση» του μπορεί να αποδώσει.

γική ενιαίας δράσης των δυνάμεων της εργασίας, για τη μεταβολή της κοινωνικής δομής και της κοινωνικής οργάνωσης».

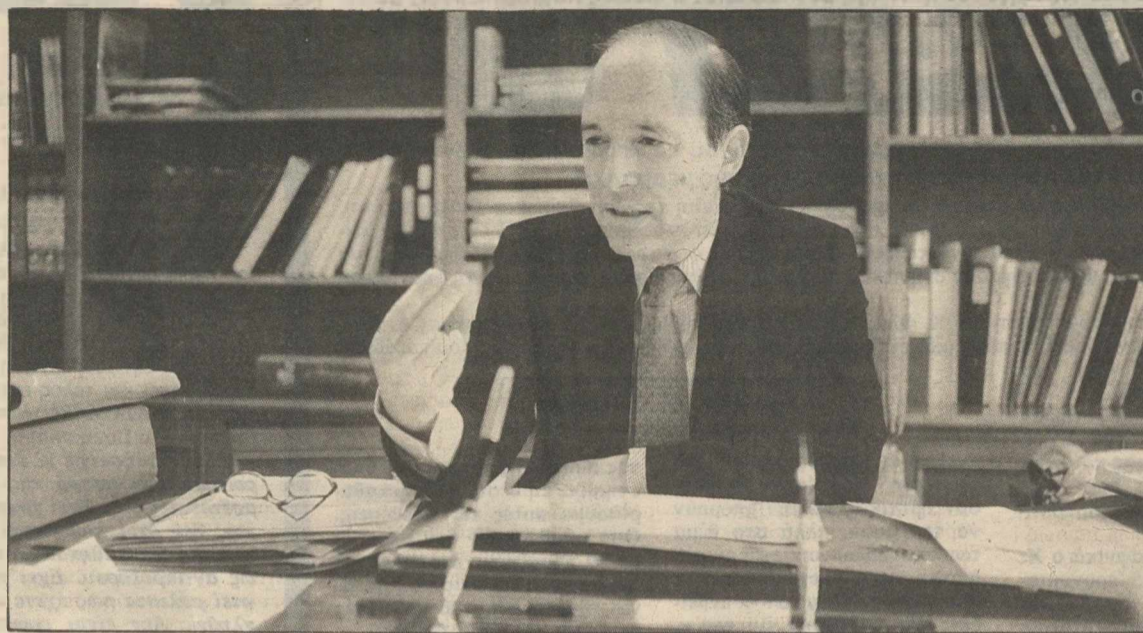
Αξιοπιστία

Ιδιαίτερη σημασία όμως δίνει ο κ. Σημίτης και στην αντιπολιτευτική τακτική του ΠΑΣΟΚ, τονίζοντας ότι ο «μόνος τρόπος να ξεπεράσει το ΠΑΣΟΚ την κρίση αξιοπιστίας, είναι η συνεχής επεξεργασία και παρουσίαση της δικής του πολιτικής». Ενώ σημειώνει ότι «είναι οι άνθρωποι που θεωρούν επιτυχημένη αντιπολίτευση την άρνηση και την αντιπαράθεση με την κυβέρνηση, με μοναδικό στόχο τη συσπείρωση των ψηφοφόρων, είναι οι ίδιοι που οδήγησαν στη «στρεβλή ανάπτυξη» και τις αλληλέλληλες οικονομικές κρίσεις.

Αν η τάση αυτή, σημειώνει, καθορίσει τη φυσιογνωμία του ΠΑΣΟΚ, αυτό κινδυνεύει να χάσει ακόμα περισσότερο την απήχηση του στη νεολαία και τα μεσαία στρώματα και να αποξενωθεί από τις κοινωνικές εκείνες δυνάμεις που επιδιώκουν μια πιο ανοιχτή, ανταγωνιστική και αποτελεσματικά οργανωμένη κοινωνία.

Ο Συνασπισμός, καταλήγει ο Κώστας Σημίτης, μπορεί να είναι σύμμαχος σε μια τέτοια προοπτική, παρά τη βαθύτατη κρίση στην οποία βρίσκεται, σε περίπτωση που «επιδιώξει και αυτός μια ανοιχτή κοινωνία, ένα ορθολογικό κράτος, μια σχεδιασμένη μεταβολή της κοινωνικής δομής, ώστε να εξασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας».

Τότε μπορεί να υπάρξει μια συμμαχία με διάρκεια και προοπτική...

«Η άκριτη και στεία αντικυβερνητική τακτική δεν μας οδηγεί στο δρόμο της επιστροφής στην εξουσία. Πρέπει σε κάθε περίπτωση να προβάλλουμε τις δικές μας, τεκμηριωμένες αντιπροτάσεις», τονίζει στην εισήγησή του ο Κώστας Σημίτης.

Πλην όμως, υποστηρίζει ο πρώην υπουργός, μια τέτοια πολιτική δεν μπορεί να φέρει πίσω το ΠΑΣΟΚ «στην εξουσία», αφού οι ιδεολογικές τάσεις της κοινής γνώμης — όπως δείχνουν και τα αποτελέσματα των εκλογών — έχουν μετατοπιστεί προς τα «δεξιά»:

«Η ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η αγορά και ο ανταγωνισμός βρίσκουν περισσότερη απήχηση — σημειώνει — απ' ό,τι σχήματα οικονομικού σχεδιασμού ή κοινής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής... Ο μόνος δρόμος, συνεχίζει, για το ΠΑΣΟΚ εάν θέλει να ακολουθήσει μια συγκεκριμένη πορεία προς το σοσιαλιστικό εκσυγχρονισμό, είναι μια πορεία από το κράτος παροχών στο κοινωνικό κράτος».

Το κοινωνικό κράτος σύμφωνα με τον Κώστα Σημίτη σημαίνει «διαδικασίες αναδιανομής του παραγόμενου πλούτου» με ορθολογικά κριτήρια και θεσμοποιημένες διαδικασίες, που έχουν συμφωνηθεί με τους συνδικαλιστικούς φορείς. Με δυο λόγια, κράτος πρόνοιας προσιτό σε κάθε πολίτη, προς όφελος εκείνων κυρίως των κοινωνικών τάξεων σε βάρος των οποίων λειτουργούν οι μηχανισμοί της αγοράς.

«Προϋπόθεση της πορείας προς το κοινωνικό κράτος», προσθέτει, «είναι η ύπαρξη κοινωνικών δυνάμεων που να στηρίζουν την προσπάθεια αναμόρφωσης του κράτους παροχών, και η συμπίευσή τους». Κι εδώ αρχίζουν τα δύσκολα αφού, όπως γράφει ο κ. Σημίτης, στις κοινωνικές ομάδες που υποστηρίζουν τις προοδευτικές δυνάμεις, «κυριαρχούν ο λαϊκισμός και οι σκληρές συντεχνιακές συμπεριφορές...»

Το μεγάλο πρόβλημα του ΠΑΣΟΚ, τονίζει ο πρώην υπουργός, είναι ότι ένα μεγάλο μέρος των κοινωνικών δυνάμεων που εκπροσωπεί δεν είναι έτοιμες να αποδεχτούν σχέδια εκσυγχρονισμού που θα έθιγαν τα βραχυχρόνια συμφέροντά τους.

Για να ξεπεραστεί το πρόβλημα αυτό, ο Κ. Σημίτης προτείνει μια πολιτική διάλογου με τις κοινωνικές ομάδες και την ενιαία δράση των δυνάμεων της εργασίας. «Το ΠΑΣΟΚ, αναφέρει, χρειάζεται να βοηθήσει να ξεπεραστεί η πολυδιάσπαση των εργαζομένων σε διαφορετικές ομάδες, που προβάλλουν τμηματικές διεκδικήσεις και ικανοποιούνται με τμηματικές παραχωρήσεις. Χρειάζεται να διαμορφώσει και να κάνει αποδεκτή μια στρατη-

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ